

محققان، نویسندگان، مترجمان و مراکز تحقیقی و پژوهشی، که می‌خواهند آثارشان در این بخش از مجله معرفی شود، یک نسخه از آثار خود را به دفتر مجله ارسال دارند.

ارشاد الأذهان الی احکام الایمان

ج ۱، حسن بن یوسف بن مطهر (علامه حلی) تحقیق: فارس حسون مؤسسه النشر الإسلامی، قم، ۱۴۱۰، قطع وزیری ۵۱۰ ص ۱۹۰۰ ریال.

کارنامه فقهی باند پایه تشیع، مرحوم علامه حلی، پربزرگ است و پربار. تنوع، ابتکار، استناد، استواری، استقصاء و انصاف علمی در آثار آن بزرگوار جلوه‌ای ستودنی دارد. ارشاد الأذهان الی احکام الایمان، کتاب فتوایی و فقهی کاملی است که مرحوم شیخ آقا بزرگ تهرانی از آن به «گرانقدرترین آثار فقهی شیعه» یاد کرده است (الذریعة، ج ۱/۵۱۰). گزیده گوئی علامه حلی و استوار نگاری آن بزرگوار در این کتاب انگیزه آن شد که کتاب مزبور مورد توجه فقیهان و عالمان قرار گیرد و نسخه‌های فراوانی از آن پدید آید (مقدمه/۱۹۳)؛ و شرحها و تعلیقات بسیاری بر آن نوشته شود. (ج ۱/۱۸۵؛ الذریعة، ج ۱/۱۴؛ ج ۱۳/۷۴). محقق محترم این اثر از میان نسخه‌های فراوان آن، سه نسخه را که کهنترین و معتمدترین آنها بوده، برگزیده و کتاب را براساس آنها مقابله و تصحیح کرده است (مقدمه/۱۹۹). تفصیل چگونگی تصحیح را در جای دیگری آورده‌ام (حوزه، شماره ۳۰/۱۶۷)؛ و اینک یادآوری می‌کنم که افزون بر آنچه در آن یاد کرد آمده است، محقق کتاب مقدمه‌ای بر آن نگاشته‌اند بسیار درازدامن در شرح زندگانی و گزارش آثار علامه حلی. این بحث که ۲۲۰/ صفحه از کتاب را گرفته، از مفصلترین شرح حالهایی است که تا کنون از علامه حلی نگاشته شده است. در بخش معرفی آثار افزون بر ششانی کتابها، مهمترین نسخه‌های آنها نیز معرفی گردید است. درباره مقدمه نکاتی یاد کردنی است؛

از جمله:

در صفحه ۶۶ آمده است که شهید از جبل عامل به حلّه هجرت کرد تا از محضر علامه بهره گیرد. این مطلب از اغلاط فاحش قصص العلماء است و گویا از آنجا به اعیان الشیعه منتقل شده است. چرا که علامه به سال ۷۲۶ رحلت کرده و شهید در سال ۷۳۴، یعنی هشت سال پس از رحلت وی به دنیا آمده است.

در صفحه ۱۸۴ آمده است: «فرغ منه سنة ۶۷۶ أو ۶۹۶». این نیز یقیناً غلط است. چرا که علامه تصریح می کند کتاب را به درخواست فرزندش نوشته است (ص ۲۱۷ همین کتاب)؛ و روشن است که تولد فخرالدین ۶۸۲ است. از این لغزشها در مقدمه فراوان است و گاه بین صفحات آن تناقض آشکار است؛ مانند معرفی مجمع الفائده در صفحات ۲۹۲ و ۲۰۱ و ...

محقق محترم برای نگارش و تدوین این مقدمه به منابع بسیاری مراجعه کرده و صفحات مصادر فراوانی را در نور دیده؛ ولی در گزارشها و نقلها هرگز دقت نکرده و آنچه را یافته، عرضه کرده است. به هر حال، بخش مهم و قابل توجه مقدمه، کتابشناسی آن است که با گزارش مهمترین نسخه های آنها به کار آمدی آن افزوده است.

الأنس الجلیل بتاريخ القدس والخلیل

قاضی القضاة أبو الیمین القاضی محبرالدین الحنبلی، دو جلد، انتشارات الشریف الرضی، قم ۱۴۱۰ ق، قطع وزیری، ۸۸۰ ص / ۳۰۰۰ ریال.

در جریان تاریخ نگاری اسلامی، شیوه تاریخ نگاری شهرها و آبادیها از دیرینه بسیار کهنی برخوردار است، و در مجموعه مؤلفات مورخان اسلامی بخش عظیمی را به خود اختصاص داده است. این آثار را غالباً مؤلفان و مورخان با عشق و علاقه ای به دیار خود می نگاشتند و گاهی هم عالمانی به انگیزه های مختلف به نگارش تاریخ شهرها و مناطق دیگران می پرداختند. انس الجلیل به همت مردی نگارش یافته که در دیار قدس به سال ۸۶۰ به دنیا آمده و به سال ۹۲۸ در همانجا زندگی را بدرود گفته است. کتاب در موضوع خود کم نظیر و از آثار سودمند این موضوع است. مؤلف در کتاب گزیده گوئی را پیشه ساخته، اما در گزارش از هیچ مطلب و حادثه مهم و شایسته یاد، غفلت نورزیده است. او کتاب را با نگاهی به تاریخ بیت المقدس، نامها، و آغاز بنای آن می آغازد، و با یاد کرد

پیامبرانی که در مسجد بیت المقدس اثری داشته اند، ادامه داده است. او در این بخش از معراج پیامبر، تحویل قبله و جز اینها سخن گفته است. یاد کرد حاکمان و خلفایی که مرزهای بیت المقدس را گشوده اند و یا در آن حکومت کرده اند، از مطالب دیگر کتاب است. گزارشی از عالمان، فقیهان، زاهدان و کلیه کسانی که به گونه ای با بیت المقدس در ارتباط بوده اند، به گونه گذرا و یا به عنوان مقیم زندگی کرده، و نیز تاریخ کوتاه و مختصر شهر الخلیل و مشاهد و اماکن متبرکه آن، از دیگر مباحث کتاب است. مؤلف به مناسبتی در ضمن کتاب از امام زمان -ع- یاد می کند و روایاتی را که نشانگر آن هستند که حضرت مهدی -عج- به بیت المقدس خواهد رفت، می آورد (ج ۱/ ۲۶۷). به هر حال، کتاب مزبور در مجموع اثری است سودمند و خواندنی که جستجوگران آگاهیها و اطلاعات شایسته درباره بیت المقدس را بهره های فراوانی خواهد رساند.

ایران و جهان اسلامی

دکتر عبدالهادی حائری، انتشارات آستان قدس رضوی ۱۳۶۸، قطع وزیری، ۲۸۰ ص ۱۱۵۰ ریال.

کتاب حاضر مجموعه تحقیقات و بررسیهایی است که مؤلف در طول سالهای ۵۰-۶۳ و در مناسبتها مختلف سامان داده است. مؤلف پس از عنوان کلی کتاب در توضیح آن آورده است «پژوهشهایی تاریخی پیرامون چهره ها، اندیشه ها و جنبشها». کتاب در بردارنده سه فصل کلی است: در فصل اول و با عنوان «همسازگری و ناهمسازگری در جهان اسلام»، به پیشینه تاریخی موضوع مورد بحث باز می گردد و ریشه ها و روندهای اختلافها و ناهمسازگریها را در دورانهای مختلف به نقد و بررسی می گذارد. قسمت دوم این فصل، کاوشی است در جهت پاسخ به این سؤال که آیا خواجه نصیرالدین طوسی در یورش مغولان به بغداد نقشی داشته است یا نه؟ در فصل دوم که عهده دار نقد و بررسی اندیشه ها و جنبشهاست، به بحث در موضع سید جمال الدین اسدآبادی در برابر واپس گرایی در جهان اسلام پرداخته و ضمن آن متن کامل یکی از مقالات وی را برای نخستین بار آورده و به تبیین و توضیح آن

پرداخته است. سخنی پیرامون درگیری نیروها و برخورد دیدگاهها در انقلاب مشروطیت ایران، ایران و لیبی در جبهه ستیز با امپریالیسم غرب، عناوین دیگر این بخش است. در فصل سوم و با عنوان «واژه‌ها و مفاهیم سیاسی و تاریخی» به توضیح و تشریح واژه «مشروطه»، «استبداد» و... پرداخته است.

مؤلف در سامان دادن به این مقاله‌ها به منابع بسیاری به زبانهای مختلف مراجعه کرده، و در مجموع اثری سودمند، کارآمد، و آگاهی‌ده سامان داده است. این کتاب چونان دیگر آثار مؤلف از فارسی‌نگاری، بلکه فارسی‌گرایی افراطی برخوردار است که گاه سر از تعقید و نامفهومی در آورده است. به هر حال، کتاب خواندنی و مفید است.

بیان المفاخر

سید مصلح الدین مهدوی، انتشارات کتابخانه مسجد سید، اصفهان، ۱۳۶۸ قطع وزیری ۴۱۲+۴۱۲، ۴۰۰۰ ریال.

مرحوم آیه الله سید محمد باقر شفتی بیدآبادی معروف به «حجة الاسلام شفتی»، از عالمان و فقیهان بزرگ، توانمند، و صاحب نفوذ قرن سیزدهم هجری است. مرحوم سید در زهد و تقوا، خداترسی و معاد باوری، فقاقت و درایت، تدبیر و اقدام کم نظیر بود. کسانی که بزرگی و صلابت و تصلب در اجرای حدود شرعی را از آن بزرگوار برنتابیده‌اند، ییاوه‌های فراوانی در باره شخصیت وی یافته، تا مگر اندکی از آن شکوه و عظمت را بکاهند. مؤلف محترم در این کتاب که به طور گسترده زندگانی، آثار و چگونگیهای مربوط به حیات علمی و فقهی و سیاسی و اجتماعی آن بزرگوار را آورده است، به این گونه مسائل به دقت پاسخ داده است. اثر مزبور با مقدمه‌ای کوتاه در انگیزه نگارش این کتاب و کتابهایی از این دست شروع می‌شود. فصل اول بیانگر نام و نسب مرحوم حجة الاسلام است. در فصل دوم اقوال مؤلفان درباره وی؛ و در فصل سوم چگونگی شهرت او به «حجة الاسلام» و مسائلی در زمینه القاب آمده است.

ادامه کتاب بررسی زندگانی مرحوم شفتی است در دوره دوم آن، یعنی مهاجرت به عتبات مقدسه و ادامه تحصیل در آن حوزه کهنسال عالم پرور. فصل چهارم یاد کردی است از استادان مرحوم

سید؛ و فصل پنجم گفتاری است در ورود دوباره مرحوم سید به اصفهان و مسائل مربوط به آن. فصل ششم عوامل شهرت وی را بیان می‌کند؛ و فصل هفتم ثروت و دارایی او را گزارش داده است و به داوریه‌های ناپستند در این باره پاسخ می‌گوید. در فصول بعدی، از اجرای حدود شرعی توسط وی، عبادت و زهد او و از معاصرانش و نیز چگونگی تدریس و شاگردانش سخن به میان آمده است.

جلد دوم با اجازات سید آغاز می‌شود، و با گزارشی از تألیفات آن بزرگوار ادامه می‌یابد، و در ادامه آن از مسجد سید و چگونگی بنای آن گفتگو می‌شود. در ادامه کتاب از فرزندان و معاصران آن مرحوم سخن به میان آمده و به بسیاری از حوادث تاریخی اشاره رفته است. مؤلف محترم که سالهاست در شرح حال نگاری قلم می‌زند، و آثار سودمند و گرانبغی در این زمینه برجای نهاده است، در این کتاب نیز خواننده را با انبوهی از اطلاعات تاریخی، رجالی و جزاینها آشنا می‌کند؛ و خواننده با خواندن این اثر ضمن شناخت حوزه اصفهان، با بسیاری از عالمان آن دیار آشنا می‌گردد.

تاریخ عثمانی

ج ۱، (از تشکیل دولت عثمانی تا فتح استانبول) پروفیسور اسماعیل حقی اوزون چارشی لی، ترجمه: دکتر ایرج نوبخت، انتشارات کیهان، ۱۳۶۸ ۶۶۰ ص ۳۲۰۰ ریال.

شناخت تاریخی تحولات و چگونگی‌های کشورهای همسایه برای مردم ما یک ضرورت است. بویژه برخی از کشورها که جریانها و حرکت‌های حاکم بر آنها نقش مستقیمی در تحولات ایران داشته است. تاریخ و تحولات امپراطوری عثمانی که روزگاری از قدرتی شگرف و وسعتی عظیم برخوردار بود، در ارتباط با کشور ما از این دست است. اما در میان آثار تحقیقی تاریخی ما، هنوز منبعی قابل توجه، مستند و دقیق به زبان فارسی نداریم که روابط تنگاتنگ سیاسی، اقتصادی، نظامی، فرهنگی و اجتماعی را که در طول تاریخ با آن داشته‌ایم، و گاهی جریانهای حاکم بر آن تأثیر مستقیم در اوضاع ایران داشته است، به نقد و بررسی نهاده باشد. کتاب یاد شده که نخستین جلد از دوره چهارجلدی تاریخ عثمانی است، تا حدود زیادی این خلأ را پر خواهد کرد. کتاب را یکی از

اعضای برجسته مؤسسه تاریخ ترک تألیف کرده است. در این مجلد ضمن نگرشی کوتاه به دوره سلجوقیان آناتولی و شرایط پیش از تشکیل حکومت عثمانی، اصل و نسب عثمانیها و پیدایش آنان را از روزگاران عشیره‌ای، تشکیل امیرنشین عثمانی و فتوحات مقدماتی تا فتح استانبول را به دست سلطان محمد فاتح مورد بررسی قرار داده است.

کتاب در نوع خود از آثار کم نظیری است که در آن دقت و وسواس علمی با استناد دقیق به منابع متعدد همراه است. مؤلف پژوهشگر آن در شرح همه وقایع و حوادث تاریخی و نیز در بیان دیدگاههای خود از استناد به منابع بسیار و معتمد روی بر نمی‌تابد؛ و از این روی خواننده تنها در همین جلد با بیش از یک هزار و چهارصد زیرنویس متکی به سند روبروست. به هر حال، شخصیت صلاحیت علمی نویسنده کتاب، با بهره‌وری گسترده از منابع تاریخی معتبر ترک و غیر ترک و دقت و ژرفکاری در مسائل و مباحث، اثر او را در جایگاه اثری معتمد و خواندنی قرار خواهد داد.

حقائق هامة حول القرآن الکریم

السید جعفر مرتضی عاملی، مؤسسه النشر الإسلامی، قم ۱۴۱۰،
قطع وزیری ۴۴۰ ص، ۱۸۰۰ ریال.

مؤلف محقق کتاب در ضمن نگارش اثر گرانقدر خود (الصحيح من سيرة النبي الأعظم) به برخی از روایاتی در جریان سیریه بئر معونة برمی‌خورد که به گونه‌ای نشانگر تحریف قرآن بوده‌اند. این گونه روایات او را به نگرشی ژرفتر در این موضوع وامی‌دارد. این نگرش وسیع به موضوع و دیگر موضوعات مربوط، بالأخره به حدی می‌رسد که کتابی مستقل را تشکیل می‌دهد. کتاب پس از مقدماتی با عرضه روایاتی از منابع فریقین که نشانگر تحریفند می‌آغازد، و با نقد و بررسی این روایات ادامه می‌یابد. مؤلف در پایان این بخش می‌گوید که احادیث تحریف در منابع اهل سنت به مراتب بیشتر از منابع شیعه است؛ اما از سر انصاف علمی به کوششهای برخی از عالمان در جهت نقد و رد این گونه روایات ارجح می‌نهند. در فصل سوم از جمله دست سیاستهای پلید را در اشاعه افسانه تحریف نشان

می‌دهند، و در باب دوم به تفصیل از ادله جمع قرآن در زمان پیامبر و چگونگی آن در عهد خلفاء سخن می‌گویند. فصل چهارم این باب سخن از چگونگی مصحف علی-ع- و باب سوم (با عنوان الرسم القرآنی والقراءات)، رسیدگی عالمانه به مباحث مربوط به قرائت است و نیز قرائتهای شاذ و چگونگیهای آنها. در باب چهارم بحث با رسیدگی به مسأله «نسخ تلاوت» آغاز شده است. می‌دانیم که در بسیاری از روایات اهل سنت سخن از سوره‌ها و آیاتی است که اینک از آنها اثری در قرآن نیست. برخی از عالمان و مفسران و اصولیان آنان معتقد شده‌اند که تلاوت این سوره‌ها و آیه‌ها نسخ شده است. در این باب مؤلف محترم این پندار را چونان سرایی فریبا تلقی کرده و با نقد و بررسی منابع بسیاری، پوچی و تهی مایگی این پندارها را به اثبات رسانده است. و بالأخره در خاتمه کتاب، خلاصه کتاب مرحوم محدث نوری با نقد و رد ادله آن آمده است. طرفه اینکه محدث نوری نیز در این کتاب بیشتر و بیشتر از آنکه متکی به روایات و احادیث شیعه باشد، متکی به احادیث و روایات منقوله از اهل سنت بوده است؛ و این مطلب در خاتمه کتاب به وضوح نشان داده شده است.

به هر حال، کتاب در موضوع خود از جمله آثار سودمند و کارآمدی است که خواننده با درنگریستن به آن با بسیاری از حقایق آشنا خواهد شد. و اعتماد و اتکاء مؤلف محترم بر منابع و مصادر بسیار و نقد و تحلیل هوشمندانه آنها، قطعاً بر اعتماد خواننده خواهد افزود.

حياة الإمام علی الهادی، دراسة وتحليل

باقر شریف القرشی، دارالکتاب الإسلامی، بی تا، ۳۵۲ قطع وزیری.
بحث و بررسی زندگانی ائمه ع- و نقد و تحلیل چگونگیهای دشمنان آن بزرگواران و مسائل مربوط به جامعه و محیط آن عزیزان، از جمله مباحث و مسائلی است که اگر بدرستی صورت پذیرد و مبتنی بر استناد صحیح و شیوه کار آمد باشد؛ در تصحیح موضع، وسعت دید، و طرز نگرش معتقدان و شفتگان آنان سهم بسزایی خواهد داشت. سوگمندانه کتابهایی از این دست و با معیارها و محتوای یاد شده، بویژه درباره زندگانی برخی از امامان ع- بسیار

اندک است و جای پژوهشهای عمیق، گسترده و دقیق بسیار خالی است. محقق اندیشور و پژوهشگر سختکوش، جناب آقای باقر شریف قرشی، در ضمن نگارش آثاری گرانسنگ در ابعاد مختلف فرهنگ اسلامی، به تحلیل و بررسی زندگانی ائمه اطهار-ع- نیز پرداخته‌اند؛ که از جمله آنهاست کتاب یاد شده. جناب قرشی با نگارش این آثار نشان داده‌اند که از یکسوی از حسن انتخاب و گزینش دقیق بهره‌مندند، و از سوی دیگر از آگاهیهای ژرف و عرضه دقیق و تحلیل استوار.

باری، آنچه اینک به اجمال به شناساندن آن می‌پردازیم، کتابی است در تحلیل زندگانی حضرت علی بن محمد الهادی-ع- در فصل اول کتاب به تاریخ ولادت و رشد آن بزرگوار در بیت امامت، و دیدگاه مؤلفان درباره وی پرداخته است؛ و در فصل دوم مظاهر شخصیت و حضور عینی امام-ع- را در جامعه بررسی کرده است. فصل سوم با عنوان «علومه و معارفه»، بیانگر بخشی از روایات امام-ع- است در موضوعات مختلف، که در ضمن آن به سند و متن و شرحهای زیارت جامعه رسیدگی کرده است. در فصل بعدی به گزارش اصحاب و راویان امام-ع- پرداخته و از ۱۷۷ راوی یاد کرده است.

فصلهای بعدی کتاب زندگانی امام-ع- را در سامراء اوضاع سیاسی و اجتماعی و اقتصادی دوران امامت امام به نقد و بررسی نهاده شده؛ و در ضمن آن چهره‌های پلید حاکمان زمان آن حضرت را ترسیم کرده، و بخوبی موضع اصولی امام-ع- را در مقابل آنان تبیین کرده است. در همین فصل اشاراتی است گویا به حرکت‌های ستم ستیزانه تشیع، و نقش شعر و شاعری در آن زمان. گزارش تحلیلی جریانهای فکری انحرافی و موضع امام-ع- در مقابل آنها نیز از فصول خواندنی و تنبّه آفرین کتاب است. کتاب در مجموع اثری است خواندنی و سودمند. سعی مؤلف محترم مشکوریاد.

روش‌های تحقیق در اسناد و مدارک نهج البلاغه

محمد دشتی، نشر امام علی (ع)، قم، قطع وزیری، ۴۸۸ ص، ۱۴۵۰ریال.
فقیه بزرگوار و متکلم گرانقدر، مرحوم محمد بن الحسین، مشهور «سید رضی»، در قرن چهارم به گزینش و تنظیم برخی از خطبه‌ها،

نامه‌ها و کلمات قصار امام علی-ع- پرداخت و آن را نهج البلاغه نام نهاد. بی‌گمان سید رضی اولین کسی نبود که به جمع و تدوین کلمات آن بزرگوار دست یازیده باشد، بلکه پیشتر از وی نیز کسانی بسیاری در این جهت گام برداشته بودند (رک: مجله تراثنا، شماره مسلسل ۲۷/۵؛ کیهان فرهنگی، سال ششم، شماره ۳۲/۱۰ و منابعی که در پانوشتهای ۱-۷ آمده است). مرحوم رضی از یکسوی به جمع و تدوین گزینشی از خطبه‌ها و... پرداخته، و از سوی دیگر اسناد آنچه را آورده، افکنده است. نقل خطبه‌ها و نامه‌ها به گونه ارسال و بدون منبع و سند، زمینه‌ای شده است که برخی بپندارند که مثلاً قسمتی از کتاب از آن امام-ع- نیست. این سخن که قطعاً گمان بی‌بنیادی بیش نیست، از سوی پژوهشیان و محققانی به نقد کشیده شده است و پاسخهای بسیاری به آن داده‌اند؛ و در این راستاست نگارش آثاری در منابع و مآخذ کار مرحوم سید رضی در نهج البلاغه.

کتاب یاد شده نیز از آثاری است که به جستجو در منابع خطبه‌ها، نامه‌ها و کلمات نهج البلاغه پرداخته و تمام آن را منبع‌یابی کرده است. چنانکه گفتیم پیشتر نیز کارهایی از این دست سامان یافته بود (مانند مصادر نهج البلاغه و اسانیده، السید عبدالزهراء الحسینی؛ مصادر نهج البلاغه، عبدالله نعمه؛ مدارک نهج البلاغه و دفع الشبهات عنه، و...). برخی از شارحان نیز در ضمن شرح خطبه‌ها به این مهم پرداخته‌اند؛ از جمله علامه شیخ محمد تقی شوشتری در شرح گرانقدر بهج الصباغة فی شرح نهج البلاغه. مؤلف محترم در تدوین این کتاب به کلیه آثار یاد شده مراجعه کرده و آنچه را در این منابع آمده، تنظیم نموده و آنگاه جستجو را در منابع دیگر ادامه داده و به نتایج شایسته‌ای دست یافته. در آغاز مقدمه‌ای آورده‌اند در ضرورت مستند کردن نهج البلاغه، و نقد و بررسی آثار موجود در این زمینه، و روش تحقیق در اسناد و مدارک نهج البلاغه. در یاد کرد منابع به آوردن قسمتی از خطبه و... بسنده کرده‌اند، و آنگاه جایگاه آنچه را آمده، در چاپها و شرحهای متعدد نهج البلاغه نشان داده و سپس منابع را بدون ترتیب زمانی و با یاد کرد سال وفات مؤلف آن، با دقت آورده است.

بهره‌گیری از شیوه‌ای کار آمد (که در مقدمه توضیح داده شده است)، و آشنایی چندین ساله جناب دشتی این امکان را به او داده است که اثرش از جمله جامعترین آثار در این زمینه باشد.

شمع جمع

فرهنگ فرق اسلامی

محمد جواد مشکور، (با مقدمه کاظم مدیر شانه چی) بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد، ۱۳۶۸، قطع وزیری، ۵۸۲ ص؛ کتاب با مقدمه ای می آغازد در تاریخ مذاهب و ادیان، و با یاد کردی از مؤلفان و مؤلفات ملل و نحل و فرق و مذاهب. آنگاه پیشگفتار مؤلف است در تبیین و توضیح چرایی و چگونگی انشعابات فرقه‌ای و مذهبی حوزه فرهنگ اسلامی.؟ ... متن کتاب است براساس حروف الفبا. مؤلف در ذیل هر عنوان اطلاعات مهم و اساسی و لازم هر فرقه را با توجه به منابع مصادریاد کرده و در پایان مأخذ آن را ثبت کرده است. دامنه مطالعات مؤلف محترم بسیار گسترده است و سعی و تلاش وی مشکور. اما یاد کردنی است که منابع و مصادر ملل و نحل غالباً به تنهایی مورد اعتماد نیستند. فرقه‌سازی ارباب ملل و نحل بر آگاهان - و حتماً بر جناب مشکور پوشیده نیست - و باید به این نکته اشاره می‌رفت؛ تا چنان پنداشته نشود که کلیه این فرقه‌ها روزی وجود خارجی هم داشته‌اند. دو دیگر آنکه دانسته نیست مؤلف محترم مثلاً «بایه» را چگونه در ضمن فرق اسلامی آورده است. سه دیگر آنکه معلوم نیست براساس چه تلقی و برداشتی جناب مؤلف آیه «بلغ ما انزل...» را به ضمیمه شأن نزول از مناقب علی - ع - می‌داند، و نه از ادله خاصه امامت!!

«فهارس کتاب العین»

اعداد: الشیخ محسن آل عصفور، مؤسسه دارالهیجره، قم، ۱۴۱۰، قطع وزیری ۴۰۳ ص، ۲۲۰ تومان.
عبدالرحمان خلیل بن احمد فراهیدی (م ۱۷۵)، بنیان‌گذار دانش عروض، کتابی نگاشت با عنوان العین که کهنترین مجموعه لغوی در فرهنگ اسلامی به شمار است. العین ترتیبی ویژه دارد: با حروف حلق آغاز می‌شود و از میان آنها با حرف «عین». واژه‌یابی در العین کاری است دشوار؛ و از این روی محققان آن در پایان مجلدات کتاب، فهرست واژه‌ها را آورده‌اند. مؤلف العین ادیبی است مبتکر و مرتب‌تری شایسته در علوم اسلامی دارد و کتاب او اثری است عظیم و منبع و مرجعی است معتمد و مهم و در مجموعه آثار لغوی فرهنگ اسلامی در جایگاه بلندی قرار دارد که اینک مجال سخن گفتن از وی و کتابش نیست (رک: مهدی المخزومی،

(شرح و تفسیری بر بخشی از غزلیات حضرت امام خمینی (قدس سره الشریف) محسن بینا، مؤسسه اطلاعات، تهران، ۱۳۶۹، قطع وزیری، ۱۷۲ ص ۷۰۰ رباع.

انتشار برخی از غزلیات حضرت امام - رضوان الله تعالی علیه - چهره عرفانی آن عارف واصل را نمایانتر ساخت و بعدی دیگر از ابعاد وجودی آن ابر مرد اجتهاد و فقاقت را به گونه‌ای دلپذیر و شور انگیز در پیشدیده امت عاشق امام نهاد. صاحب‌دلان بسیاری از همان روزهای نشر این اشعار به شرح و تفسیر آن پرداختند و با آگاهی از راز و رمز عارفانه‌ها، به تبیین و توضیح این غزلیات پرداختند.

آقای محسن بینا که سالیان درازی را در شرح و تفسیر متون عرفانی گذرانده و در این میدان سختکوشانه قلم زده است، به شرح برخی از این غزلیات پرداخت و مجموعه آنچه را در مناسبت‌های گونه‌گون نگاشته بودند، یکجا گردآورد. و منتشر ساخته است. کتاب با مقدمه‌ای در چگونگی کار آغاز می‌شود و با دستخط مبارک حضرت امام - قدس سره - ادامه می‌یابد و آنگاه شرح و تفسیر غزلی از امام آغاز می‌شود با این مطلع:

در حلقه درویش ندیدیم صفائی در صومعه از اوشنیدیم ندائی
آقای بینا در اثر مزبور کلیه اصطلاحات عرفانی به کار رفته در غزلیات را به دقت تبیین کرده‌اند و در پرتو آگاهی‌های عرفانی و آثار و اشعار و سخنان عارفان بزرگ، به شرح و تفسیر غزلیات حضرت امام پرداخته‌اند. در این مجموعه هشت غزل شرح و تفسیر شده است که پیشتر متن آنها با عنوان «سبوی عشق» - که برگرفته از چهارمین بیت غزل هفتم است - منتشر شده بود.

گراز سبوی عشق دهد یار جرعه‌ای مستانه جان ز خرقه‌ی هستی در آورم
پایان بخش کتاب فهرست‌های فتی آن است؛ مانند فهرست آیات، احادیث، اصطلاحات، اعلام و ...

الخلیل بن احمد فراهیدی، اعماله و منهجه؛ لغتنامهٔ دهخدا، (مقدمه) ۲۲۸-۲۴۰؛ مجلهٔ حوزه، شماره ۱۳/۱۶۹، مقاله «معرفی کتاب العین».

اهمیت محتوای کتاب، آکندگی آن از شواهد قرآنی، حدیثی و امثال و اشعار، و دیگر فواید موجود در آن، فهرستهای گویا و کارآمدی را می‌طلبید که اینک به همت آقای محسن آل عصفور فراهم آمده و ناشر کتاب العین، آن را بعنوان جلد نهم کتاب منتشر کرده است.

فهرستهای کتاب عبارتند از: فهرس الآیات، فهرس الحدیث والآثار، فهرس المواد اللغویة، فهرس الاشعار، فهرس اشطار الآیات والأرجاز، فهرس الأعلام، فهرس الأمثال، فهرس المواضع والبلدان، فهرس القبائل والأحیاء، فهرس المعادن والأحجار والرمال. با توجه به اهمیت کتاب و قدمت آن، فهرستهای مذکور در بهره‌وری از کتاب در جهات مختلف بسیار سودمند و کار آمد است.

مجموعه رسائل خطی فارسی

دفتر اول، تحقیق: جمعی از محققان، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸، قطع وزیری ۲۰۰ ص ۸۰۰ ریال. در میان آثار برجای مانده از محققان و عالمان گذشته، رساله‌های موجز و پربراری توان یافت که مجموعاً بخش عظیمی از میراث فرهنگی ما را تشکیل می‌دهد. این گونه رساله‌ها را می‌توان به مقاله‌های زمان ما مانند کرد. پیشینیان ما هرگاه به نوشتن آراء و یافته‌های خود به شکلی کوتاه و مختصر دست می‌یازیده‌اند، و یا نوشته‌ای کوتاه را در پاسخ جوینده‌ای سامان می‌دادند، و یا در توضیح و تبیین آیه‌ای مطلبی می‌نگاشتند، و یا از حدیثی و... مشکلی را می‌گشودند؛ رساله‌هایی کوتاه می‌نگاشتند و گاه آنها را به عناوین ویژه‌ای نامبردار می‌ساختند. از آنچه آمد به روشنی پیداست که این گونه آثار به لحاظ کوتاهی، چاپ و نشر مستقل را بر نمی‌تابد. محققان آثار کهن اگر در میان آثار یکی از مؤلفان تعداد زیادی از این رساله‌ها را می‌یافتند؛ با عنوان «مجموعهٔ رسائل» آنان به تحقیق و نشر آن همت می‌گماشتند. این آثار چنانکه آمد بخش عظیمی از میراث فکری تمدن اسلامی است و تحقیق و نشر آن یک

ضرورت فرهنگی. بنابر این باید حسن انتخاب بنیاد پژوهشهای اسلامی را ستوده و به دست اندرکاران این تلاش فرهنگی سودمند دست مریزاد گفت. مجموعه حاضر که دفتر اول این سلسله است و به خواست خداوند ادامه خواهد داشت؛ مشتمل بر یازده رسالهٔ فارسی است و عناوین برخی از اینها چنین است: «اسرار الوحی»؛ «حجازیه»؛ «تحقیق عدالت» از محقق دوانی؛ «الانصاف فی بیان الفرق بین الحق والاعتساف» از فیض کاشانی؛ «تحفة العباسیة» از میرزای قمی (که پرسشها و پاسخهایی است در زمینهٔ جهاد و به هنگام هجوم روسها به شهرهای ایران، به درخواست عباس میرزای قاجار در تحریض و تشویق مردم به جنگ با آنان نوشته است؛ «کشف الاسرار» (که رساله‌ای است به فارسی در مباحث وجود از نظرگاه حکمت و عرفان) و...

هر کدام از رساله‌ها به همت یکی از محققان تحقیق شده و چنانچه از یک رساله چندین نسخهٔ متعدّد بوده است، نسخه‌های بدل در پا نوشت آمده و گاه توضیحاتی دربارهٔ متن و... آورده شده است. هر رساله مشتمل بر مقدمه‌ای است در شرح حال و آثار مؤلف و چگونگی محتوا و شیوهٔ تصحیح آن.

مجموعه سخنرانیها و مقالات

(اولین کنفرانس تحقیقاتی علوم و مفاهیم قرآن) دارالقرآن الکریم، قم ۱۴۱۰، قطع وزیری، ۵۶۶ ص.

از جمله اقدامات سودمند دارالقرآن الکریم - که با هدف تهیه و تدوین دائرةالمعارف قرآن و نشر آثار مربوط به قرآن کریم و... به سال ۱۳۵۲ و به امر حضرت آیه الله العظمی گلپایگانی بنیاد نهاده شده است - تشکیل کنفرانس تحقیقاتی علوم و مفاهیم قرآن است که در ۲۷ رجب ۱۴۱۰، دومین کنفرانس آن برگزار شد و همزمان با آن، مقالات و سخنرانیهای اولین کنفرانس منتشر گردید.

موضوع مقالات و سخنرانیهای چاپ شده در کتاب متنوع است: رسالت قرآن کریم در ابعاد هدایت، معرفت، معاشرت، سیاست، ثقافت و... روشهای تفسیری، مشکل ترجمهٔ قرآن، عناوین و اسامی قرآن کریم، خدا در قرآن، آیندهٔ جامعه از دیدگاه قرآن و... پایان بخش کتاب، گزارشی از کمیسیونهای کنفرانس آمده است.

مدارک الاحکام فی شرح شرائع الاسلام

المزهر فی علوم اللغة وانواعها

السید محمد بن علی الموسوی العاملی. تحقیق: مؤسسه آل البيت لإحياء التراث مشهد، ۱۴۱۰، قطع وزیری، ۳۷۶ ص ۲۰۰۰ ریال.

شرايع الاسلام از متداولترین و مهمترین متون فقهی شیعه است که از هنگام نگارش و نشر در حوزه های علوم اسلامی مورد توجه عالمان و فقیهان قرار گرفت؛ از این روی بسیاری آن را به شرح و تحقیق و پژوهش گرفتند و بدین سان دهها کتاب در شرح و حاشیه و تعلیق آن پدید آمد. مدارک الاحکام نیز از جمله شرحهای آن است که عالمان و شرح حال نگاران و کتابشناسان بزرگ آن را از بهترین کتابهای استدلالی فقهی شیعی به شمار آورده اند. (ریاض العلماء، ج ۵/۱۳۲؛ روضات الجنات، ج ۷/۴۵). مدارک به قوت استدلال، اعتماد بر روایات معتمد و متقن، تکیه بر احادیث روشن و صریح، نقل روایت به دقت و کمال، معروف است؛ از این روی در میان فقیهان به عنوان منبعی معتمد و مصدري استوار در نقل روایات و تحقیق فقهی مورد توجه و بهره وری است. مدارک الاحکام پیشتر بارها، و از جمله به سال ۱۳۲۲، همراه تعلیقات وحید بهبهانی چاپ و منتشر شده است. اغلاط فراوان، تصحیف و تحریف در آن (که عرض عام کتابهای چاپ سنگی است)؛ نیازمندی آن را به چاپی منقح و استوار ضروری می ساخت. خوشبختانه اینک چاپ ارزشمند و چشم نوازی از آن توسط مؤسسه آل البيت لإحياء التراث (شعبه مشهد) عرضه شده است که در خور ستایش و سپاس است.

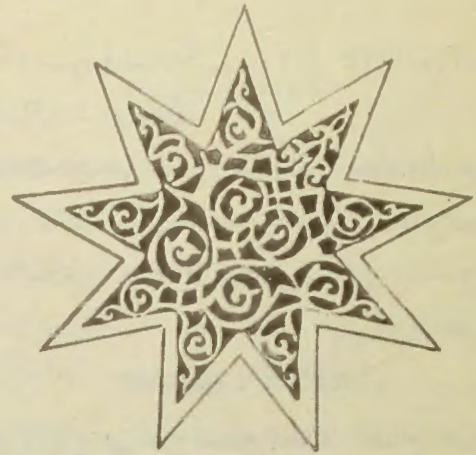
کتاب -چونان دیگر آثار پژوهشی این مؤسسه- به گونه گروهی تحقیق شده است. در این راه افزون بر مقابله نسخه های چهارگانه (مقدمه/۴۰) کلیه روایات منقول و اقوال فقهی استخراج شده و به منابع و مصادر اصلی ارجاع شده است. کتاب مقدمه ای نیز دارد که در ضمن آن از فقه و جایگاه مدرسه جبل عامل در فقه و فقاہت، و زندگانی مؤلف و آثار وی و شیوه تصحیح آن سخن رفته است. مقدمه کتاب از نکات سودمندی برخوردار است، ولی متأسفانه غالباً بدون سند و مدرک است.

به هر حال تحقیق کتاب و چاپ و حروفچینی آن دقیق و پاکیزه است. اینک دو جلد از مجموعه کتاب به چاپ رسیده است، و مجلدات بعدی - که شاید تا هشت جلد برسد- به زودی منتشر خواهد شد.

ج ۱ و ۲ عبدالرحمن جلال الدین السیوطی. شرحه و ضبطه و عنوان موضوعاته و علق حواشیه: محمد احمد جادالمولی، محمد ابوالفضل ابراهیم، علی محمد الجاوی. انتشارات فیروزآبادی، قم ۱۴۱۰ ق ۶۶۳+۶۵۱ ص قطع وزیری ۴۰۰۰ ریال.

این کتاب از بهترین و جامعترین آثاری است که درباره علوم لغوی و انواع و اقسام آن به طور گسترده بحث کرده است. مؤلف آن را در پنجاه بخش تنظیم کرده و هر بخش را با عنوان «نوع» یاد کرده است. سیوطی پس از یاد کردن عناوین بحثها، مقدمه ابن فارس را درباره لغت و مؤلفان آن و لغویان، از فقه اللغة وی آورده است و می گوید ما نیز با آنچه او می گوید هماهنگ هستیم. آنگاه متن کتاب را می آغازد با نوع اول درباره لغت اصل آن، وضع آن و واضع بنیانگذاران آن، و اولین معجم لغوی که ضمن آن بحثی است مستوفی درباره «العین» خلیل بن احمد فراهیدی و... در باب دوم از لغاتی سخن رفته است که در کلام عرب دلیلی بر ثبوت آنها نبوده است و... به گفته محققان مجموعه بخشهای پنجاه گانه درباره لغت از ابعاد استاد، لفظ، معنی، لطائف زیباییها، لغت و راویان آن و... بحث کرده است. اینک و در این معرفی اجمالی، از محتوای کتاب گزارشی ولو گذرا میسر نیست. بخشهای مهم آن، از جمله بخشهای «معرفة المعرب»، «معرفة الاشتقاق»، «معرفة المشترك»، «معرفة المترادف»، «معرفة الأشباه والنظائر»، «معرفة التصحیف والتحریف»، «معرفة الطبقات والحفاظ والثقات والضعفاء» بسیار خواندنی و سودمند است. سیوطی در هر یک از این بخشها افزون بر جمع مطالب متنوع درباره آن موضوع، از مؤلفان و آثار آن موضوع نیز یاد کرده و کتابش را از اطلاعات وسیع و آگاهیهای گسترده و کارآمد آکنده است. محققان کتاب که از مصححان و مؤلفان برجسته جهان عرب هستند، متن سراسر کتاب را با منابع آن - که موجود بوده است- مقابله کرده اند، و الفاظ نامأنوس و عبارات مبهم آن را تبیین کرده اند. همچنین عناوین کتاب را شماره گذاری کرده و برای مباحث آن تیتراهای مناسبی افزوده اند و در پایان فهرستهای سودمند و کارآمدی نهاده اند. کتاب مؤخره ای نیز دارد که در آن از زندگانی مؤلف و چگونگی آثارش سخن گفته شده است.

«اخلاق و عرفان»

- ۱- منية المرید فی أدب المفید والمستفید، شهید ثانی، تصحیح رضا مختاری. (قم، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸). ۴۹۶ ص. ۲۰۰۰ ریال. این اثر در شماره آینده به طور گسترده معرفی خواهد شد.
- ۲- جهاد اکبر بضمیمه مکارم الاخلاق، مرحوم محمد رضا تهرانی. (انتشارات صدوق، ۱۳۶۸). ۱۶۰+۷۵ ص. ۲۱۰ ریال.
- ۳- هدیه الصالحین، آیه الله حاج سید علی علم الهدی. (قم، انتشارات انصار یان، ۱۳۶۸). ۱۳۸ ص، رقی. ۵۰۰ ریال.
- ۴- شمع جمع (شرح و تفسیری بر بخشی از غزلیات حضرت امام- قده)، محسن بینا. (۱۳۶۸). ۱۷۲ ص. ۷۰۰ ریال.
- ۵- الحقایق فی محاسن الاخلاق و فرة العیون فی المعارف والحکم، العلامة المنحدث الفیض الکاشارنی، تحقیق: الحاج محسن عقیل. (قم، دارالتکاب الاسلامی، ۱۴۰۹ ق). ۵۳۶ ص، وزیری.
- ۶- عرفان حافظ، استاد مطهری. (قم، انتشارات صدرا، ۱۳۶۸). ۱۶۱ ص، رقی. ۳۰۰ ریال.
- ۷- فرمان به زیستی در آخرین لحظات عمر علی (ع)، سید احمد فقهی. (تهران، کتابخانه صدر، ۱۳۶۸). ۲۳۷ ص، رقی. ۴۰۰ ریال.
- ۸- توحید علمی و عینی در مکاتیب حکمی و عرفانی میان آیتین علمین حاج سید احمد کربلائی و حاج شیخ محمد حسین اصفهانی کمپانی به ضمیمه تزییلات و محاکمات استاد علامه حاج سید محمد حسین طباطبائی بر سه مکتوب او سید (قده) و شیخ (ره) و تزییلات تلمیذ علامه آیه الله سید محمد حسین حسینی تهرانی بر چهار مکتوب آخر مرحوم سید و شیخ. (قم، انتشارات حکمت، ۱۴۱۰ ق). ۴۳۲ ص، وزیری. ۱۶۰۰ ریال.
- ۹- بررسی اندیشه عرفانی عطار، دکتر احمد محمدی. (انتشارات ادیب، ۱۳۶۸). ۲۹۵ ص، رقی. ۱۸۵۰ ریال.
- ۱۰- جامع الاسرار و منبع الانوار به انضمام رساله نقد النقود فی معرفة الوجود شیخ سید حیدر آملی. (چاپ دوم، تهران، انجمن ایرانشناسی فرانسه و شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۸). ۷۶+۸۲۵ ص، وزیری. ۴۲۰۰ ریال.

«فقه و اصول»

- ۱- ایفاح الحجة فی شرح العروة (الجزء الثانی)، الشیخ محمد

«تفسیر و علوم قرآن»

- ۱- صیانة القرآن من التحریف، محمد هادی معرفة. (قم، دارالقرآن الکریم، ۱۴۱۰). ۲۴۳ ص. ۶۵۰ ریال.
- ۲- التحقیق فی نفی التحریف عن القرآن الشریف، علی حسینی میلانی. (قم، دارالقرآن الکریم، ۱۴۱۰). ۳۷۱ ص، وزیری. ۸۵۰ ریال.
- ۳- ذکر در قرآن عباسعلی جهان مهین. (انتشارات ناس «تهران- ایران»، ۱۳۶۸). ۷۰ ص، وزیری. ۳۵۰ ریال.
- ۴- انسان در قرآن، اسدالله بیات. (تهران، بخش فرهنگی دفتر مرکزی جهاد دانشگاهی، ۱۳۶۸). ۲۵۳ ص، وزیری. ۱۱۰۰ ریال.
- ۵- دائرة المعارف قرآن الکریم (۸)، جمعی از محققین. (تهران، گنجینه قرآن کریم کتابخانه چهل ستون مسجد جامع، ۱۴۱۰). ۱۸۳ ص، وزیری. ۱۰۰۰ ریال.
- ۶- روض الجنان و روح الجنان فی تفسیر القرآن (مجلدهای ۱۰ و ۱۳). حسین بن علی بن احمد الخزاعی. (انتشارات بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۶۸). ۱۳ مفردات القرآن فی مجمع البیان، الیاس کلانتری. (تهران، انتشارات بنیاد، ۱۳۶۶). ۴۴۴ ص. ۱۵۰۰ ریال.
- ۸- بدیع القرآن، عبدالعظیم بن عبدالواحد بن ابی الاصبغ، ترجمة علی میرلوحی فلاورجانی. (مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸). ۵۳۰ ص. ۲۰۰۰ ریال.
- ۹- الفرقان فی تفسیر القرآن بالقرآن والسنة، محمد الصادقی. (قم، انتشارات فرهنگ اسلام، ۱۴۰۸ ق). ۳۹۶ ص، وزیری. ۱۵۰۰ ریال.
- ۱۰- تفسیر البیان ترکی (دو جلد)، مترجم: محمد حسن مولی زاده مشکوری. (قم). ۴۹۱+۵۳۲ ص.

انتشارات علمی و فرهنگی، (۱۳۶۸). ۱۲۳۵ ص (مجموعاً).
۷۰۰۰ ریال (قیمت دو جلد).

۵- مرآة العقول فی شرح اخبار آل الرسول (الجزء الخامس والعشرون)، العلامة مولى محمد باقر المجلسی. (تهران، انتشارات دارالکتب الاسلامیة، ۱۳۶۸). ۳۸۲ ص، وزیری. ۲۰۰۰ ریال.

«فلسفه و کلام»

۱- روح الارواح فی شرح اسماء الملک الفتح، شهاب الدین ابوالقاسم احمد بن ابی المظفر منصور السمعانی. (تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۸). صد و نوزده + ۹۱۷ ص. ۴۹۰۰ ریال.
۲- تاریخ فلسفه (جلد اول، یونان و روم)، فردریک کاپلستون، ترجمه سید جلال الدین مجتبی. (تهران، انتشارات علمی و فرهنگی سروش، ۱۳۶۸). ۶۰۱ ص. ۳۵۲۰ ریال.

۳- فلسفه کانت، استفان کورنر، ترجمه عزت الله فولادوند. (انتشارات خوارزمی، ۱۳۶۷). ۴۳۲ ص. ۲۸۰۰ ریال.

۴- بنیاد حکمت سبزواری یا تحلیلی تازه از فلسفه حاج ملاهادی سبزواری، ترجمه سید جلال الدین مجتبی. (تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه، ۱۳۶۸). ۱۴۶ ص، وزیری. ۹۰۰ ریال.

۵- حسن و قبح عقلی یا پایه های اخلاق جاودان، استاد جعفر سبحانی، نوشته علی ربانی گلپایگانی. (تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۸). ۲۲۲ ص. ۷۵۰ ریال.

۶- هنر فکر کردن یا شیخ منطق کبری، سیدعلی حسینی. (قم، انتشارات دارالعلم، ۱۳۶۹). ۳۲۷ ص، وزیری. ۶۰۰ ریال.

۷- احسن الاثر فی شرح الباب الحادی عشر، محمد الکریمی. (چاپ سوم، قم، ناشر: مؤلف، ۱۴۱۰ ق). ۲۵۶ ص، وزیری. ۸۰۰ ریال.

۸- المنطق الصوری و الرياضی، عبدالرحمن البدوی. (قم، منشورات دارالذخائر، ۱۳۶۸). ۳۲۰ ص، وزیری. ۱۹۰۰ ریال.

۹- معاد از دیدگاه حکیم مدرس زنوزی، دکتر غلامحسین ابراهیمی دنیایی. (تهران، انتشارات حکمت، ۱۴۱۰ ق). ۲۹۸ ص، وزیری.

۱۰- مشعل هدایت، (در مباحث امامت)، شیخ حسین قرنی گلپایگانی. (مشهد، انتشارات برهان، ۱۳۶۸). ۷۷۸ ص، وزیری. ۳۰۰۰ ریال.

المظفری. (قم، ۱۴۱۰ ق). ۳۸۳ ص، وزیری. ۱۸۰۰ ریال.

۲- درر الفرائد فی شرح الفرائد الجزء الثانی و الثالث [دردو مجلد]، السید یوسف المندنی التبریزی. (قم، انتشارات مکتبه بصیرتی، ۱۴۱۰ ق). ۳۷۸ + ۴۰۰ ص. ۱۱۰۰ ریال (قیمت هر جزء).

۳- رساله علمیة و عملیة مسماء بالفقه المأثور والاصول المتلقاة، آية الله مشکینی. (قم، دفتر نشر الهادی، ۱۴۱۰ ق). ۴۵۸ ص، وزیری. ۲۰۰۰ ریال.

۴- المعالم المأثورة (الجزء الرابع) تقریر بحث الفقه فی الطهارة لاساتذ الفقهاء آية الله العظمی الحاج میرزا هاشم الاملی النجفی، محمد علی الاسماعیل پور القمشه ای مع تزییلات من المقرر. (چاپ اول، قم، الناشر: المؤلف، ۲۳۶۸). ۴۱۱ ص، وزیری. ۱۵۰۰ ریال.

۵- مدارک الاحکام فی شرح شرائع الاسلام، الجزء الاول و الجزء الثانی، آية الله السيد محمد بن علی الموسوی العاملی، تحقیق مؤسسه آل البيت - ع. لاحیاء التراث. (چاپ اول، مشهد، ۱۴۱۰ ق).

۳۷۶ + ۴۱۲ ص، وزیری. ۲۰۰۰ ریال (قیمت هر مجلد).

۶- ملكية الارض فی الاسلام، محمد مهدی الآصفی. (چاپ اول، قم، نشر توحید، ۱۴۱۰ ق). ۳۰۴ ص، وزیری. ۱۲۰۰ ریال.

۷- مصباح الفقاهة فی المعاملات (الجزء الخامس، الجزء السابع)، مقرر: محمد علی التوحیدی. (قم، انتشارات وجدانی، ۱۳۶۸). ۵۰۴ + ۶۰۹ ص، وزیری ۱۴۰۰ + ۱۶۰۰ ریال.

«حدیث و علوم آن»

۱- کتاب الوافی (الجزء الخامس | دو جلدی). القسم الثانی و الثالث، ملا محسن فیض کاشانی، تحقیق: ضیاء الدین «العلامة». (اصفهان، مکتبه الامام امیرالمؤمنین علی علیه السلام، ۱۴۰۶ ق). ۱۲۷۹ + ۱۷۸۴ ص، وزیری.

۲- ترجمه شرح اصول کافی (کتاب فضل علم و کتاب حجت)، صدرالدین محمد بن ابراهیم شیرازی، ترجمه محمد خواجوی. (تهران، مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۷). ۶۳۵ ص. ۲۰۰۰ ریال (شمیز). ۲۴۰۰ ریال. (گالینگور).

۳- روشهای تحقیق در اسناد و مدارک نهج البلاغه، محمد دشتی. (قم، نشر امام علی - ع - ۱۳۶۸). ۴۸۸ ص، وزیری. ۱۵۰۰ ریال.

۴- نهج البلاغه (دو جلدی)، تصحیح عزیزالله جوینی. (شرکت

«تاریخ و سیره»

- صادق دبیر ساقی. سازمان اداری حکومت صفوی یا تعلیقات
مینورسکی بر تذکرة الملوك، ترجمه مسعود رجب نیا. (انتشارات
امیرکبیر، ۱۳۶۸). ۳۴۰+۲۴+۱۴۰ ص، وزیری. ۲۲۰۰ ریال.
- پیشتر کتاب تذکرة الملوك و سازمان اداری حکومت صفوی که
بر اساس آن و با تتبع در منابع دیگر فراهم آمده است جداگانه نشر
یافته بود؛ اینک چاپ دوم آنها یکجا عرضه می شود. هر دو آنها؛
بویژه کتاب دوم، بسیار خواندنی و دارای اطلاعات سودمند و
ارجمند از نظام حکومتی صفویه است.
- ۱۴- حیاة الامام علی الهادی (ع) (دراسة و تحلیل)، باقر
شریف القرشی. (انتشارات دارالکتاب الاسلامی). ۳۵۲ ص،
وزیری.
- ۱۵- حیاة الامام الحسن العسکری (ع) (دراسة و تحلیل). باقر
شریف القرشی. (انتشارات دارالکتاب الاسلامی). ۲۸۲ ص.
- ۱۶- پایداری تا پای دار. (سیری در حیات علمی- معنوی-
اجتماعی و سیاسی شیخ فضل الله نوری)، علی ابوالحسنی (مندز).
(تهران، مؤسسه تحقیقاتی و انتشاراتی نور، ۱۳۶۸). ۵۷۵ ص،
وزیری. ۲۲۵۰ ریال.
- ۱۷- تاریخ نهضت‌های فکری ایرانیان از آغاز قرن دهم تا پایان قرن
دوازدهم هجری (از دشتکی تا نراقی) بخش دوم، عبدالرضع
حقیقت (رفیع). (تهران، شرکت مؤلفان و مترجمان ایران، ۱۳۶۸).
۱۱۰۲ ص، وزیری. ۵۳۰۰ ریال.
- ۱۸- تاریخ جامع بهائیت (نوماسونی)، بهرام افراسیابی، (تهران،
انتشارات سخن، ۱۳۶۸). ۷۹۱ ص، وزیری.
- ۱۹- سقوط بغداد و حکمروایی مغولان در عراق میان سالهای
۱۲۵۸ و ۱۳۳۵ میلادی، ترجمه دکتر اسدالله آزاد. (مشهد، مؤسسه
چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸). ۳۳۳ ص، وزیری
۱۲۵ ریال.
- ۲۰- الأئمة الجلیل بتاریخ القدس والخلیل (الجزء الاول والجزء
الثانی)، قاضی القضاة ابوالیمن القاضی مجیرالدین الحنبلی. (چاپ
اول، قم، انتشارات الشریف الرضی، ۱۳۶۸). ۴۲۴+۴۲۴ ص،
وزیری. ۳۰۰۰ ریال (قیمت دوره).
- ۲۱- چهل سال تاریخ ایران در دوره پادشاهی ناصرالدین شاه
(جلد دوم). (تهران، انتشارات اساطیر، ۱۳۶۸). ۱۱۶۴ ص،
وزیری. ۳۵۰۰ ریال.
- ۲۲- تاریخ طبری (جلد اول)، محمد بن جریر طبری، ترجمه

- ۱- تاریخ جنبشها و تکاپوهای فراماسونگری در کشورهای اسلامی
عبدالهادی حائری، (آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸). ۲۵۱ ص.
۸۵۰ ریال.
- ۲- قیام مختار ثقفی، به کوشش محمد چنگیزی. (تهران، مرکز
نشر فرهنگی رجاء، ۱۳۶۸). ۴۹۰ ص، وزیری. ۱۷۰۰ ریال.
- ۳- نادرشاه بازتاب حماسه و فاجعه ملی، پناهی سمنانی.
(انتشارات کتاب نمونه، ۱۳۶۸). ۳۱۹ ص. ۹۰۰ ریال.
- ۴- شاه اسماعیل صفوی، عبدالحسین نوائی. (تهران، انتشارات
ارغوان، ۱۳۶۸). ۴۱۵ ص. ۳۰۰۰ ریال.
- ۵- ۵۰ روز از جنگ (حملات موشکی به تهران) به روایت
تصویر، سامان مؤیدی. (تهران، انتشارات صداوسیما، ۱۳۶۸).
۴۹ ص. ۱۴۲۰ ریال.
- ۶- طغیان نایبان در جریان انقلاب مشروطیت ایران، محمد رضا
خسروی. (تهران، انتشارات به نگار، ۱۳۶۸). ۵۵۹ ص، وزیری.
۳۰۰۰ ریال.
- ۷- برگزیده داستانهای کوتاه از تاریخ اسلام، هیئت تحریریه
مؤسسه انجام کتاب، (تهران، ۱۳۶۸). ۱۵۹ ص. ۴۰۰ ریال.
- ۸- فوائد الصفویه (تاریخ سلاطین و امرای صفوی پس از سقوط
دولت صفویه). ابوالحسن بن ابراهیم قزوینی. (تهران، مؤسسه
مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۷). پانزده+۱۹۶ ص.
۶۰۰ ریال.
- ۹- تاریخ روابط سیاسی ایران و قدرتهای بزرگ (۱۹۲۵-۱۹۰۰)،
ایرج ذوقی. (تهران، انتشارات پازنگ، ۱۳۶۸). ۵۸۱ ص.
۱۹۰۰ ریال.
- ۱۰- نغمه مقاومت فلسطین از آغاز اشغال تا خیزش نسل جدید،
محمد تقی تقی پور، (تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸).
۳۵۰ ریال.
- ۱۱- سیره علوی، محمد باقر بهبودی. (تهران، ناشر: مؤلف.
۱۳۶۸). ۲۲۰ ص، وزیری. ۷۰۰ ریال.
- ۱۲- جلوه تاریخ در شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید (جلد دوم)،
ترجمه دکتر محمود مهدوی دامغانی. (تهران، نشرنی، ۱۳۶۸).
۴۶۷ ص، وزیری. ۲۹۵۰ ریال.
- ۱۳- تذکرة الملوك، میرزا سمیعا، به کوشش دکتر سید محمد

ابوالقاسم پاینده. (تهران، انتشارات اساطیر). ۳۶۵ ص، وزیری. ۲۱۰۰ ریال.

۲۳- تاریخ هرات در عهد تیموریان، دکتر عبدالحکیم طبعی. (تهران، انتشارات هیرمند، ۱۳۶۸). ۱۵۳ ص، وزیری. ۱۳۵۰ ریال.

«تراجم و رجال»

۱- معجم رجال الحديث وتفصیل طبقات الرواة (۱-۲۳)، السيد ابوالقاسم الخوئی. (قم، مرکز نشر آثار الشيعة). قیمت هر جزء: ۱۳۰۰ ریال.

۲- زندگینامه علمی دانشوران (جلد اول جزء سوم)، چارلز جیلیسپی، زیر نظر احمد بیرشک. (تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۸). ۲۵۵ ص. ۱۶۰۰ ریال.

۳- تحلیلی از آرای جابرین حیان، زکی نجیب محمود، ترجمه حمید رضا شیخی. (مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸). ۲۰۴ ص. ۸۰۰ ریال.

۴- سخن اهل دل؛ شرح احوال و آثار گویندگان بزرگ فارسی زبان از آغاز تا امروز (دو جلدی). (تهران، نشر پازنگ، ۱۳۶۷). ۶۷۳+۲۶۱ ص. ۵۰۰۰ ریال.

۵- ذکاء الملك فروغی و شهریور ۱۳۲۰، باقر عاقلی. (تهران، انتشارات محمد علی علمی و سخن، ۱۳۶۷). ۳+۴۳۳ ص. ۲۴۰۰ ریال.

۶- سیمای احمد شاه قاجار پس از گذشت هفتاد سال از عقد قرار داد ۱۹۱۹ ایران و انگلیس (جلد اول)، دکتر محمد جواد شیخ الاسلامی. (تهران، نشر گفتار، ۱۳۶۸). ۶۳ ص، وزیری. ۳۴۰۰ ریال.

۷- زندانیان روحانیت تشیع افغانستان، حسین شفائی. (چاپ اول، قم، ناشر: مؤلف، ۱۳۶۸). ۲۸۲ ص، وزیری. ۷۵۰ ریال.

۸- دعبل بن علی الخزاعی، محمد جواد گوهری. (تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۸). ۱۶۹ ص، رقعی، ۸۰۰ ریال.

«اقتصاد»

۱- ملاحظاتی پیرامون پیامهای اقتصادی قرآن، دکتر سید جمال الدین موسوی اصفهانی. (چاپ اول، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۸). ۶۷۰ ص، وزیری. ۳۳۰۰ ریال.

«حقوق»

۱- خسارات ناشی از عدم انجام تعهد در حقوق ایران و نظامهای حقوقی دیگر، حشمت الله سماواتی. (انتشارات مولوی، ۱۳۶۸). ۱۵۳ ص، رقعی. ۶۵۰ ریال.

۲- ابعاد حقوقی حاکمیت ایران در خلیج فارس، علی اصغر کاظمی. (تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، ۱۳۶۸). سیزده+۲۴۹ ص. ۱۰۰۰ ریال.

«سیاست»

۱- حزب بعث و جنگ، خالد حسین النقیب، ترجمه محمد حسین زوار کعبه. (تهران حوزه هنری سازمان تبلیغات، ۱۳۶۸). ۱۷۴ ص. ۵۶۰ ریال.

۲- شوروی گورباچف، ترجمه عباس آگاهی. (تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۸). ۱۹۰ ص. ۹۵۰ ریال.

۳- نفت، سیاست و کودتا در خاورمیانه (از جنگ اکتبر ۱۹۷۳ تا سقوط رژیم پهلوی-۴)، پیتر منسفیلد، ماتی گولان و... ترجمه و اقتباس: محمد رفیعی مهرآبادی. (تهران، شرکت نشر و پخش ویس، ۱۳۶۸). ۴۲۶ ص، وزیری. ۲۰۰۰ ریال.

۴- مسائل ژئوپلیتیک (اسلام، دریا، افریقا)، ایولا کسیت، ترجمه دکتر عباس آگاهی. (تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۸). ۲۴۸ ص، رقعی. ۹۸۰ ریال.

۵- دشمنان بیشمار چهره بی نقاب سیاست خارجی، جانانان کوتین، ترجمه کریم زبانی. (تهران، انتشارات سروش، ۱۳۶۸). ۵۶۶ ص. ۲۲۷۰ ریال.

۶- استالین تزار سرخ (جلد دوم). ایزاک دویچر، ترجمه و اقتباس: بهرام نظام‌آبادی (فصل یکم تا چهارم) و محمد رفیعی مهرآبادی (فصل چهل تا آخر). (مؤسسه مطبوعاتی عطائی، ۱۳۶۸). ۴۸۸ ص. ۱۹۵۰ ریال.

«زبان و ادبیات»

۱- سوره جوانه‌ها (گاهنامه داستان ۸)، به کوشش رضا رهگذر. (تهران، حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸). ۱۶۰ ص، رقعی. ۴۸۰ ریال.

۲- یثرب شهربادها و یادگارها، رضا رهگذر. (تهران، انتشارات پیام آزادی، ۱۳۶۸). ۱۱۰ ص، رقعی. ۳۰۰ ریال.

۳- زیباشناسی سخن پارسی (۱) بیان، میر جلال الدین کزازی.

- (تهران، نشر مرکز، ۱۳۶۸). ۲۰۴ ص، رقی. ۷۰۰ ریال.
- ۴- سوره (دفتر دهم). (تهران، انتشارات حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸). ۱۳۵ ص، رقی. ۴۴۰ ریال.
- ۵- شرح المعلقات السبع، العلامة أبي عبد الله الحسين بن احمد بن الحسين الزوزنی. (تهران، انتشارات الغدير، ۱۳۶۸). ۱۳۶ ص، رقی. ۴۰۰ ریال.
- ۶- برگزیده کلیله و دمنه، نصرالله محمد بن عبدالحمید منشی. (تهران، انتشارات اشراقی، ۱۳۶۸). ۲۲۰ ص، وزیری. ۸۲۰ ریال.
- ۷- مثنوی گلشن راز، شیخ محمود شبستری. (تهران، نشر اشراقیه مهدویه، ۱۳۶۸). ۹۰ ص، وزیری. ۲۳۵۰ ریال.
- ۸- نقشبند سخن، دکتر جلیل تجلیل (تهران، نشر اشراقیه مهدویه، ۱۳۶۸). ۲۰۲ ص، رقی. ۶۰۰ ریال.
- ۹- سخن عشق؛ قطعات نستعلیق از منتخب غزلیات حافظ، مولانا و سعدی. (انتشارات انجمن خوشنویسان ایران، ۱۳۶۸). رحلی. ۳۵۰۰ ریال.
- ۱۰- چکیده مثنوی مولی، به کوشش علی اکبر کسمایی. (فرهنگ خانه اسفار، ۱۳۶۸). ۳۴۴ ص. ۱۴۲۰ ریال.
- ۱۱- گلستان سعدی، تصحیح و توضیح: علامه حسین یوسفی. (تهران، انتشارات خوارزمی، ۱۳۶۸). ۸۱۵ ص، وزیری. ۴۵۰۰ ریال.
- ۱۲- فرهنگ ترجمه و قصه های قرآن مبتنی بر تفسیر ابوبکر عتیق نیشابوری، محمد جاوید صباغیان. (مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸). هشت + ۳۳۵ ص. ۱۴۵۰ ریال.
- ۱۳- فرهنگ جبهه، مهدی رفیعی. (تهران، حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸). ۹۵ ص. ۲۸۰ ریال.
- ۱۴- مرزبان نامه (دو جلدی)، سجدالدین و راوینی، مقابله و تصحیح و تحشیه: محمد روشن. (تهران، نشر نو، ۱۳۶۷). ۳۵ + ۱۱۴۵ ص. ۵۴۰۰ ریال.
- ۱۵- منظومه هشت ساله. صدرا ریحانه. (تهران، حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸). ۱۴۰ ص. ۳۵۰ ریال.
- ۱۶- شرح صد غزل از حافظ. محمد علی زیبایی. (تهران، انتشارات پائژنگ، ۱۳۶۷). ۶۰۷ ص. ۳۳۰۰ ریال.
- ۱۷- مقالات حافظ. حسین علی هروی. (تهران، انتشارات کتابسرا، ۱۳۶۸). ۶۴۲ ص. ۴۵۰۰ ریال.
- ۱۸- دیوان السید رضا الموسوی الهندی. (چاپ اول، دارالکتاب

الاسلامی، ۱۴۱۰ ق). ۱۶۰ ص، وزیری. ۷۵۰ ریال.

۱۹- دیوان طائی شمیرانی (جلد سوم). (تهران، انتشارات تالار

کتاب، ۱۳۶۸). ۲۵۵ ص، وزیری. ۱۵۰۰ ریال.

۲۰- آئینه جام؛ شرح مشکلات دیوان حافظ، دکتر عباس زریاب

خویی. (تهران، انتشارات علمی، ۱۳۶۸). ۴۲۱ ص، وزیری.

۲۶۰۰ ریال.

۲۱- طوطیان مثنوی معنوی؛ بحثی درباره داستان طوطی و

بازرگان، ادوارد ژوزف. (تهران، انتشارات اساطیر، ۱۳۶۸).

۱۷۳ ص، وزیری، ۱۸۰۰ ریال.

۲۲- انسان آرمانی و کامل در ادبیات حماسی و عرفانی فارسی،

دکتر حسین رزمجو. (تهران، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۸).

۴۳۲ ص، وزیری. ۱۸۰۰ ریال.

۲۳- عروض، دکتر جلیل تجلیل. (تهران، نشر همراه، ۱۳۶۸).

۶۱ ص، رقی. ۲۵۰ ریال.

۲۴- گزیده متون تفسیری فارسی، به کوشش دکتر سید محمود

طباطبایی اردکانی. (تهران، انتشارات اساطیر، ۱۳۶۸). ۱۲۷ ص،

وزیری. ۸۰۰ ریال.

«جامعه شناسی»

۱- جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن، محمد تقی مصباح یزدی.

(تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸). ۴۵۸ ص. ۱۴۲۰ ریال.

۲- جامعه شناسی سیاسی، باتامور، ترجمه منوچهر صبوری

کاشانی. (تهران، انتشارات کیهان، ۱۳۶۸). ۱۸۹ ص، رقی.

۵۰۰ ریال.

«مجموعه ها»

۱- مجموعه مقالات سمینار بررسی مسائل خلیج فارس، (تهران

اردیبهشت ۱۳۶۷). (تهران، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی

مرکز مطالعات خلیج فارس، ۱۳۶۸). هشت + ۷۶۰ ص.

۲- حلبچه، بهار ۶۷، مجموعه عکسهایی از ساسان مؤیدی، سعید

جانزری، سعید صادقی، علی فریدونی و احمد ناطقی. (تهران،

انتشارات سروش، ۱۳۶۸). ۸۲ ص. ۱۵۷۰ ریال.

۳- بعثت ارگان مخفی دانشجویان حوزه علمیه قم در سالهای

۴۴-۱۳۴۲، به قلم و همکاری اکبر هاشمی رفسنجانی، علی

حجتی کرمانی، سید هادی خسروشاهی و سید محمود دعائی.

(تهران، انتشارات صداوسیما، ۱۳۶۸). ۲۱۴ ص، وزیری.

۷۸۰ ریال.

۴- مجموعه رسائل خطی فارسی، (دفتر اول). (مشهد، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸). ۲۰۰ ص، وزیری.

۵- رسائل الشریف المرتضی، (المجموعه الرابعة)، أعداد السيد احمد الحسينی. (قم، دارالقرآن الکریم، ۱۴۱۰ ق). ۳۶۰ ص، وزیری. ۱۳۵۰ ریال.

۶- نامه صورتگر، شامل: مقالات و اشعار دکتر لطفعلی صورتگر، گردآورنده: کوکب صورتگر. (تهران، شرکت انتشاراتی پازنگ، ۱۳۶۸). ۱۸۱ ص، وزیری. دوره: ۳۸۰۰ ریال.

«کلیات»

۱- راهنمای تدوین کتابشناسی، فیروز برومند. (تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۶۸). دوازده + ۸۳ ص. ۳۵۰ ریال.

۲- فهرست مشترک نسخه‌های خطی فارسی، (جلد دهم: جغرافیا - سفرنامه و تاریخ)، احمد منزوی. (اسلام آباد، مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان ۱۳۶۷). ۱۴ + ۷۲۵ ص. ۱۰۰ روپیه.

۳- کتابشناسی گزینشی اسلام و ایران، (۱۹۵۰-۱۹۸۷). (تهران، مؤسسه تحقیقاتی و پژوهشی راین - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و معاونت امور بین الملل، ۱۳۶۸). ۳۹۰ ص.

۴- فرهنگ سخنوران، (أ-س)، دکتر خ. خدامپور (تاهباززاده). (انتشارات طلایه. ۱۳۶۸). ۴۸۳ ص، وزیری. ۳۵۰۰ ریال.

۵- پژوهشی در برنامه ریزی آموزشی، دکتر سیاوش گلایی. (تهران، ناشر: مؤلف، ۱۳۶۸). ۱۹۵ ص، وزیری. ۹۰۰ ریال.

۶- راهنمای الهیات پروستان، ویلیام هوردن، ترجمه طاطه وس میکائلیان. (تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۶۸). ۲۱۵ ص، رقی. ۹۵۰ ریال.

۷- جمع پریشان، (طبقه بنیدی موضوعی اشعار حافظ، دو جلدی)، علی اکبر راز. (۱۳۶۸). ۹۳۸ ص (مجموعاً). ۶۰۰۰ ریال (قیمت دو مجلد).

۸- فهرست توصیفی نمایشنامه‌های مذهبی ایران، (مضبوط در کتابخانه واتیکان)، ترجمه جابر عناصری، تهیه کنندگان فهرست: اتور روسی و السیو بوماچی. (تهران، مؤسسه فرهنگی گسترش هنر، ۱۳۶۸). ۲۹۰ ص، وزیری. ۲۱۰۰ ریال.

۹- فرهنگ وام واژه‌های عربی در فارسی، سید محمد نحوی،

(تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۶۸). ۵۸۲ ص، وزیری. ۲۵۰۰ ریال.

۱۰- فرهنگ اصطلاحات سیاسی، انگلیسی. عربی فارسی، جمال برکات، ترجمه دکتر صادق آئینه‌وند و دکتر فیروز حریرچی. (تهران، مرکز نشر فرهنگی رجاء، ۱۳۶۸). ۳۶۴ ص، رقی. ۱۳۰۰ ریال.

۱۱- مقدمه‌ای بر فقه شیعه، کلیات و کتابشناسی، حسین مدرس طباطبائی، ترجمه محمد آصف فکرت. (مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، ۱۳۶۸). ۴۴۷ ص، وزیری. ۱۶۰۰ ریال.

۱۲- نشانه مؤلف فارسی، تنظیم: امیر مسعود نیکبخت جم. (تهران، کتابخانه ملی ایران، ۱۳۶۸). ۲۲۵ ص، وزیری. ۱۰۰۰ ریال.

«خاطرات»

۱- اسرار جنگ تحمیلی، به روایت اسرای عراقی (جلد دوم)، مرتضی سرهنگی (مصاحبه گر). (تهران، حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸). ۱۷۲ ص. ۴۸۰ ریال.

۲- سفر به قله‌ها، (پنج گزارش جنگی)، یاسر هشترودی و دیگران. (تهران، ۱۳۶۷). ۹۵ ص. ۳۰۰ ریال.

۳- عبور از آخرین خاکریز، (خاطرات یک پزشک اسیر عراقی)، احمد عبدالرحمن، ترجمه محمد حسین زوار کعبه. (تهران، حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۶۸). ۱۹۲ ص. ۶۲۰ ریال.

۴- خسی در میقات، جلال آل احمد. (چاپ اول، قم، انتشارات کتاب سعدی، ۱۳۶۹). ۱۸۳ ص، رقی. ۶۵۰ ریال. نیا. (انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۸). ۳۴۰ + ۲۴ + ۱۴۰ ص، وزیری. ۲۲۰۰ ریال.

اندیشه و فرهنگ عربی

لیمان، او: موسی بن میمون

Moses Maimonides

۲۰۸ صفحه، شماره استاندارد ۴۸۱۷۳۴۱۵۰۳، جلد زرکوب.

فوریه ۱۹۹۰، روت لیج (Rout ledge) برای دوره لیسانس.

خلاصه: درآمدی است بر فلسفه موسی بن میمون، از رهبران برجسته تفکر یهودی بوده و از رادیکالترین فلاسفه جهان اسلام. این کتاب بحثهای خود را بخصوص از کتاب «دلالة الحائرين» وی انتخاب می کند، و کاربرد و مشروعیت این مباحث را مورد بررسی قرار می دهد، و نشان می دهد که مباحث مربوط به تجرد روح، حادث بودن جهان، و ذکر نبوت از این کتاب، محور اصلی مباحث دینی است.

دین و مذاهب گوناگون در اسلام

ف، خوری: امامان و امیران

Imams and Emirs

۲۸۰ صفحه، شماره استاندارد ۸۶۳۵۶۳۴۸۱ با جلد زرکوب.

مارس ۱۹۹۰، ۲۵ پوند (Saqi books). برای دانشجویان دوره لیسانس.

خلاصه: در این کتاب یک بررسی تطبیقی میان مذاهب اسلامی در جهان معاصر عرب، مطالعه ای در زمینه ویژگیهای جغرافیایی، انزوا و انحصار آنها به یک منطقه، انجام گرفته است. «خوری» با بازنگری مشخصه های ایدئولوژیک و تشکیلاتی هر یک از مذاهب، از تحولات دینی سخن گفته است. وی از تأثیر متقابل ادیان، دولت و ملی گرایی و تناقضات موجود میان ساختار امروزی دولت با امت اسلامی، بحث می کند.

حقوق خانواده در اسلام

ویراستاران: ملات، سی، کانورز، ز:

Islamic family law

۳۵۰ صفحه، شماره استاندارد ۱۸۵۳۳۳۳۰۱۸ با جلد زرکوب،

اکتبر ۱۹۸۹ (Graham and Trotman). برای دوره لیسانس.

خلاصه: حقوق خانواده در اسلام، بویژه در جوامع شیعی بسیار رشد یافته است. این کتاب به حق در زمان حاضر تحقیق خوبی در این باره ارائه داده است و با پرداختن به جنبه تاریخی بحث، مسائلی چون سیر تکاملی حقوق، رضایت، درگیری با استعمار و تأثیر آن بر حقوق خانواده در هند، و همچنین حقوق معاصر خانواده در مصر،

ایران و اروپا را بررسی می کند، و بویژه توجه خاصی به حقوق اقلیتها در روابط آنها با دولت دارد.

منابع حقوق اسلامی

بورن، ج: نظریات گوناگون درباره نسخ

The Sources of Islamic law

۲۷۲ صفحه، شماره استاندارد ۷۴۸۶۰۱۰۸۲ دسامبر ۱۹۸۹

انتشارات ادینبورگ. ۳۰ پوند برای دوره لیسانس.

خلاصه: حقوق اسلامی هیچگاه یکدست نشد؛ بلکه همواره پنج مذهب عمده در اسلام وجود داشتند که هر یک فقه جداگانه ای برای خود داشتند. این کتاب بر نظریه «نسخ» می تازد و آن را به باد انتقاد می گیرد و معتقد است که نسخ، دستاویز مذاهب رقیب شده و با آن، حریفان خود را می کوبند و بیشتر وسیله ای برای کوبیدن رقیب است تا اثبات حکم خدا.

مسلمانان و عقاید و اعمال مذهبی آنان

رپین، آ، ج ۱، (سالهای شکل گیری کتابخانه عقاید و اعمال دینی)

Muslims: their religious beliefs and practices

۱۹۲ صفحه، شماره استاندارد ۰۴۱۵۰۴۵۱۸۵ با جلد زرکوب.

فوریه ۱۹۹۰-۲۵ پوند، روت لیج (Rout ledge). برای دوره

لیسانس با جلد شمیز، ۸/۹۵ پوند (استاندارد ۰۴۱۵۰۴۵۱۹۳)

خلاصه: این جلد کتابهای سطحی و کم عمق درباره اسلام را به انتقاد می گیرد و در ضمن به عناصر اصلی اسلام بویژه قرآن و سنت می پردازد و در پی ریشه یابی این نکته است که قرآن و سنت چگونه توانسته اند با تأثیر متقابل بر دو مأخذ دیگر (عقل و اجماع)، نظریات جدیدی را در اسلام پدید آورند البته بیشتر مذهب تشیع و طریقت صوفیه مطالعه شده اند. (جلد دوم کتاب تحت عنوان عصر جدید، در پائیز ۱۹۹۰ م منتشر خواهد شد).

واژه نامه اقتصاد اسلامی

خان، م، ا: (مطالعات اسلامی مانسل)

A Glossary of Islamic Economics

۱۶۰ صفحه، شماره استاندارد ۰۷۲۰۱۲۰۴۲۳ با جلد زرکوب.

فوریه ۱۹۹۰-۲۵ پوند، مانسل (Mansell). برای دانشجویان فوق

لیسانس.

خلاصه: نخستین مرجع معتبر برای فهرست کردن و تعریف اصطلاحات اقتصاد اسلامی در زبان انگلیسی است. این کتاب در

حدود ۸۵۰ کلید واژه حقوقی، فنی و تاریخی و نام مؤسسات مربوط به آنهاست. بیشتر اصطلاحات از زبان عربی گرفته شده و به همین دلیل یک واژه‌نامه برای ریشه‌های عربی نیز ضمیمه آن است. همچنین لغاتی به اردو و ترکی و انگلیسی دارد و بیشتر کلید واژه‌ها دارای دو تعریف، یکی لغوی و دیگری اصطلاحی است.

تاریخ مختصر مصر

ستون، ویلیامز، ام. و.

A short History of Egypt

۹۶ صفحه، شماره استاندارد ۰۹۴۸۶۹۵۱۲۹ با جلد شمیز.

نوامبر ۱۹۸۶ رویکون پرس (Rubicon press).

خلاصه: این در آمد بر تاریخ مصر گویای آن است که چگونه در دیر زمان سه عامل؛ حکومت مرکزی نیرومند، شاه خدا گونه، و نقش خاص مذهب، مصر را از جوامع دیگر ممتاز ساخته بودند. نویسندگان بیان فرصت‌های متفاوتی که در تاریخ برای خودنمایی مصر پدید آمده است، بحث را از دوره فرعون‌ها به دوره محمد علی (یعنی اوایل قرن نوزدهم) می‌رساند در این دوره‌ها در مصر حکومت مرکزی نیرومندی پیدا شد و مصر توانست دوباره شخصیت خود را باز یابد و به قدرت خود پی ببرد. کتاب همچنین حاوی اطلاعاتی درباره زندگی روزانه مردم و وضع دین در جامعه امروز مصر است.

سنت امامت در عمان

جان، سی، ویل کین سون

The Imamate Tradition of Oman

نویسنده در زمینه جغرافیای خاور میانه در دانشگاه آکسفورد سخنرانی کرده، و دارای بورسیه از مدرسه عالی سنت هیوج است. قطع ۲۲۸×۱۵۲، ۴۳۲ صفحه، همراه با یک جدول، ۷ دیاگرام نموداری، ۸ نقشه، چاپ ۱۹۸۷، قیمت ۳۵ پوند.

خلاصه: محور اصلی کتاب، عبارت است از تشریح درگیری‌های عمان، که از سال ۱۹۵۰م تا ۱۹۶۰م در میان دو گروه رقیب یعنی امام فرقه اباضی در داخل کشور و سلطان و پایتخت در ساحل این کشور روی داده است. دو شرکت نفتی به این بحران شدت بخشیدند و ابعاد گسترده‌ای به آن دادند. انگلیسی‌ها از سلطان حمایت می‌کردند و سعودیها پشت سر امام بودند. جان دیل کین سون برای ریشه‌یابی کامل این درگیری سراسر تاریخ جنوب شرق

عربستان را بررسی می‌کند، و این درگیری را دنباله جریان ۱۲۰۰ ساله امامت می‌داند.

امام در یک مرحله توانست همه قبایل را متحد سازد و کشور را یکپارچه سازد؛ ولی علی‌رغم افزایش ثروت در قرون نوزدهم، نهادهای لازم را برای یک حکومت پایدار به وجود نیاورده آخرین سلسله امامت، برای حل اختلاف خود با مخالفانش از الگوی قبیله‌ای سنتی استفاده نکرد، و سرانجام به دست حاکم ساحلی سرنگون شد. عمان به دوران جدیدی راه یافت که دینا میزاج اجتماعی آن، محصول عوامل مختلفی بود.

کمبریج میدل است. ۱۹۸۸

اسلام و کارگر شهری در نیجریه شمالی

باول، م، لوبک، استاد جامعه‌شناس دانشگاه کالیفرنیا، سانتا کروز.

برنده جایزه هرسکویتز، ۱۹۸۷.

Islam and urban labor in northern nigeria

چاپ کمبریج، ماه مه ۱۹۸۸

خلاصه: این کار تحقیقی، روند پیدایش طبقه کارگر شهری مسلمان را در کائو (شمال نیجریه) بررسی می‌کند و به تحلیلی از تأثیر متقابل ملی‌گرایی اسلامی و پیدایش آگاهی و فرهنگ طبقه‌ای که مولود صنعتی شدن و افزایش درآمدهای نفتی در دهه هفتاد است، می‌پردازد. دکتر لوبک ثابت می‌کند که چون صنعتی شدن جامعه یک محصول غربی است. ملی‌گرایی اسلامی، از آگاهی خاص این طبقه حمایت می‌کند.

کتاب با یک بررسی کوتاه از مسأله شرق‌گرایی، در زمینه تاریخی اسلام‌گرایی و پیشرفت استعمار شروع می‌شود و بحث را با بررسی تأثیر جنگ داخلی نیجریه و افزایش درآمد نفتی بر بازرگانان، پیشه‌وران، دست‌فروشان و کارگران روزمزد ادامه می‌دهد. در این بخشها از روابط کارگران با تولیدکنندگان (کارفرمایان) بخش خصوصی که هر یک برای خود یک پایگاه طبقاتی و متحدانی دارند، و نیز تأثیر متقابل بنیادهای اسلامی و روند صنعتی شدن و سیر زمانی آن بحث و بررسی شده است.

در فصلهای اخیر، بیشتر به مسائلی چون کارگران صنعتی، استخدام آنان بر اساس ارزیابی ویژه، و تحرک اجتماعی نظام اتحادیه‌های بازرگانی، و مسأله اعتصابات توجه شده است.

به نقل از: [new books on Islam]